

saving private ryan

Filmurin *Saving Private Ryan* hjá Steven Spielberg verður í hesum døgum sýndur í Havnar Bio í Havn. Høvuðsleiklutin sum Miller kapteinur hevur Tom Hanks, sum vit m. a. kenna frá »Forrest Gump«

Ein skrivari í krígsráðgjafum hevur lagt til merkis, at sama dag verða send trý kondoleringsbrøv til somu Mrs. Ryan. Upp á fáar dagar hevur hon mist tríggjar synir. Tann fjórði er James Ryan, og hann er nú handan figgindans mörk í Normandínum. Boðini, Miller fær, eru tí greið: *Save Private Ryan!*

Eiríkur Lindenskov

Hermenninir eru deyðsjúk-
ir eftir sjóferðina í ringum
veðri um bretsku kanalinna,
og tað síðsta strekkið í teim-

um smáu landgongubátu-
num, sum verða tveittir í
aldunum, er tann avgerandi
lötan.

Alt er frægari enn hetta,
sjálvt ein strond - iðandi full

av minum, og har maskin-
byrsuskotini hegla niður yv-
ir teir.

Tá landgongubátarnir lata
seg upp, fúka kúlurnar um
oyrini á teimum.

Í panikki og ræðslu tveita
menninir seg um lunning-
ina. Teir svølgja vatn, missa
útgærd og svimja ella vaða í
blindum móti fronsku
strondini. Hetta er helviti á
jörð. Eitt Helviti, ið fer í
søguna undir heitinum Omaha Beach.

Í hesum fyrstu, longu
minuttinum í briminum,
har menninir frá sær sjálv-
um verja seg aftan týsku
girðingarnar, og har havið
litast reytt eins og í grinda-
drápi av blóði teirra, eru
tapini øðilig. Bumbingin,
bretar framdu áðrenn land-
gongdina, hevði ikki eydn-
ast. Bátarnir vóru farnir av
kós, og infantarið misti
sambandi við tanksini,
sum skuldu havið dekkja teir
undir hesi deyðans bumb-
ingini.

Men bráðliga reisist ein
maður, síðan ein annar og í
smáum bólum royna teir
nú at koma sær fram eftir
strondini, fyrri á tann hátt at
sleppa undan ringastu skot-
riðunum frá týskarunum.

Millum hesar menn er
John Miller kapteinur, sum
ferð eftir ferð sendir menn
sínar fram fyrri at fáa figg-
indan í skotlinjuna.

Og ferð eftir ferð noyðist
hann at staðfesta enn nøkur
tap.

Men, sum hann so heims-
pekjandi heldur fyrri, at »fyrri
hvørt lív eg oftri, bjargi eg
kanska hundrad«.

Soleiðis hugsar hann nú
– sum hann hevur hugsað

**Miller kapteinur og fel-
agar móta týskum
sníkiskjúttum á leiting-
arferðini eftir James
Ryan**

tað í Norðurafrika, á Sisiliu,
í Italia. Miller hevur verið í
fremstu røð allastaðni. Ein
fullkomin hermaður, ein
offiserur, sum menninir re-
spektera, og sum nærmast
verður umgyrdur av eini
mystiskari aura. Hann er
kapteinurin, men hvat var
hann tá – tá, fyrri kríggjð?

Í dimmalættingini morg-
unin eftir, kann Miller stað-
festa ein dag við stórum
tapi, men sambært rok-
skapi hansara eisini ein dag,
har fleiri túsund eru bjargað.
Nú verður honum sett ein
nýggj uppgáva. Ein upp-
gáva, sum kann kosta liv,
men sum ikki fer at bjarga
fleiri hundrad – bert einum!

Miller og menn hansara
fáa boð um at bjarga mein-
iga hermanninum James
Ryan, sum er tveittur niður
saman við fallskíggjaher-
monnumunum, sum skuldu
fyrirreika innrásina.

Orðrin kemur frá hægri
stað.

Ein skrivari í Krígsráð-
gjafum hevur lagt til merk-
is, at tað sama dag vórðu
send trý kondoleringsbrøv
til somu Mrs. Ryan. Upp á
fáar dagar hevur hon mist
tríggjar synir. Tann fjórði er
James Ryan, og hann er nú
handan figgindans mörk í
Normandínum.

Marshall generalur ger
av, at hetta ikki ber til – at
ein kvinna skal lata fyra
synir fyrri móðurlandið, og
gevur tí boðini um, at mein-
igi Ryan skal finnast og før-
ast heim – kosta hvat tað
kosta vil.

Ein orðri er ein orðri. Í
fremstu røð fer Miller sjálv-
ur avstað í jagstran eftir ein-
um máni, sum kanska,

kanska ikki – enn er á lívi
onkustaðni handan týsku
linjurnar.

Við sær hevur hann garv-
aða sersjant sín, Horvath
(sum savnar upp í lógvan
av mold av hvørjari strond,
teir lenda á), Reiben, Ca-
parzo, Mellish (ið sum jødi
persónliga hevur ein lut í
kríggnum), skarpskjúttin
Jackson, samaritánan Wade
og tann grøna korporalin
Upham, sum er vordin rek-
ruteradur til bólin sum
tulkur.

Á vegnum móta teir týsk-
um tindasvínastøðum,
spjaddar restir av sameind-
um styrkjum, sum enn eru
skjelkaðar um tapini fyrsta
samdøgrið – ella bara eydn-
uríkir um at vera á lívi – og
at enda einum meinigum
fallskíggjahermanni, sum
eitur James Ryan.

Jagstranin hevur ikki verið
ið utan tap fyrri menninar
hjá Miller, og sum teir
nærkast málinum, seta teir
óreingiliga spurningin:

Er Ryan verður at bjarga?

Tað vísir seg nú, at tað er
hann. Hann er skelkaður um
deyða bróðranna, men eisini
yvir missiónina hjá Milleri.
Hann noktar at fara frá vin-
um sínum, sum hava skans-
að seg við eina hermálsliga
týðningarmikla brúgv.
Hann kann ikki velja trygd-
ina við at fylgja Milleri
heim aftur, men velur at vera
verðandi fyrri at verja
brúnna móti týskum mótá-
lopi. Miller velur at fullføra
missiónina.

Eftir týska mótaloðið.
Um nakar Ryan tá er at
bjarga...

